

ADAMCLISI

MONUMENTUL TRIUMFAL ȘI CETATEA

S F A T U L
P O P U L A R
A L
R E G I U N I I
D O B R O G E A

Monumentul triumfal ridicat de împăratul Traian în anii 106—109 (reconstituire)

În sudul Dobrogei, la 60 km. pe șoseaua națională Constanța — Ostrov, se află satul Adamclisi cu importante ruine de epocă romană.

În al doilea război contra dacilor, în afara acțiunilor întreprinse pe teritoriul din stînga Dunării, și pe teritoriul Dobrogei, în apropiere de Adamclisi, au avut loc lupte deosebit de grele între armatele romane și populația băștinășă. În amintirea acestor lupte, chiar pe cîmpul unde au avut loc, după cucerirea Daciei, ca simbol

al victoriei, între anii 106—109, împăratul Traian ridică monumentul cunoscut sub numele de TRO-PAEUM TRAIANI.

Monumentul era o construcție de mari proporții (diametrul și înălțimea 40 m), de formă cilindrică, cu acoperiș conic, deasupra căruia se înălța un turn hexagonal, care susținea o statuie colosală — simbolul victoriei.

Tot monumentul era lucrat la exterior din blocuri mari de piatră, îngrijit fasonate iar interiorul umplut cu bolovani și mortar.

tară, prizonieri în lanțuri și fugari băștinași, de pe me

Elementele sculpturale cele mai importante erau în partea superioară a cilindrului, formată din două frize cu un rând de metope la mijloc și parapetul cu creneluri.

Metopele sînt lespezi mari dreptunghiulare înfățișînd scene din luptele dintre romani și băștinași și scene din viața acestora din urmă.

Pe fiecare crenel este înfățișat cîte un captiv legat de un copac.

Pe turnul hexagonal era inscripția în care se spune că monumentul a fost ridicat zeului Marte de împăratul Traian.

Toată piatra folosită la construirea marelui monument a fost scoasă din carierele din apropiere.

În prezent la Adamclisi se păstrează numai partea inferioară a monumentului și nucleul din piatră nefasonată și mortar.

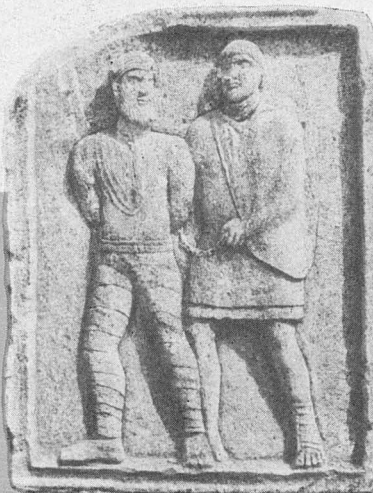
Restul pieselor, cele sculpturale, păstrate în cea mai mare parte, sînt la București unde au fost aduse la sfîrșitul secolului trecut.

La 200 m. est de monument se află ruinele unui mausoleu ridicat ostașilor romani căzuți în luptele de la Adamclisi.

La vest de monument, la cca 2 km., pe un platou care domină Valea Urluia ce duce spre Dunăre, se află orașul și cetatea romană (Municipium Tropaei Traiani), care a luat ființă prin existența monumentului. A suferit mai multe distrugereri și refaceri dintre care una sub împărații Constantin și Licinius.

Din suprafața de cca 10 ha. a orașului, pînă azi a fost săpată o mică parte, cunoscîndu-se:

1. *Poarta de est* străjuită cu două turnuri în afară. Deasupra ei era plasată inscripția de la începutul sec. IV, comemorînd refacerea orașului în timpul lui Constantin și Licinius.

2. *Strada Principală*, artera care taie în două cetatea, unește poarta de est cu cea de vest; este pavată cu lespezi mari. Sub pavajul străzii se află canalul de scurgere zidit în piatră.

3. *Basilica bizantină*, la sud de strada principală, în apropierea porții de est. E împărțită în trei nave și are criptă.

4. *Basilica simplă*, fără criptă, așezată la nord de strada principală, în apropierea porții de est.

5. *Basilica Forensis*, la sud de strada principală, cel mai impunător edificiu descoperit până acum în cetate. Este despărțită în trei nave prin două rânduri de coloane, ale căror baze se păstrează și azi; a fost construită în primele secole de existență a orașului și în ea se desfășura viața publică și administrativă.

6. *Basilica cisternă*, lângă poarta de vest, la sud de strada principală. A fost construită pe bazele unei cisterne de depozitat apă.

7. Poarta de vest. Are turnuri pe ambele părți. Circulația se făcea pe punți suspendate.

Ornament sculptural de la partea superioară a monumentului

8. *Bastionul dreptunghiular*, placat cu lespezi îngrijit tăiate. Are două nișe în care erau scările ce duceau la etajele celelalte.

9. *Basilica de marmură*, în fața bastionului. A fost de mai multe ori reconstruită și mărită; la una din reparații a fost îmbrăcată în marmură.

10. *Zidul de incintă* de pe latura de vest și nord, gros de 3—4 m. cu turnuri dese la distanță de 15—20 m unul de altul, bine păstrat pe o înălțime de 3—5 m.

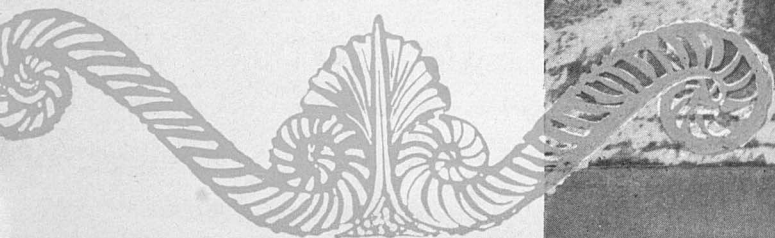
11. *Intrarea de nord-est*, pentru pietoni, cu arcul de poartă păstrat în întregime.

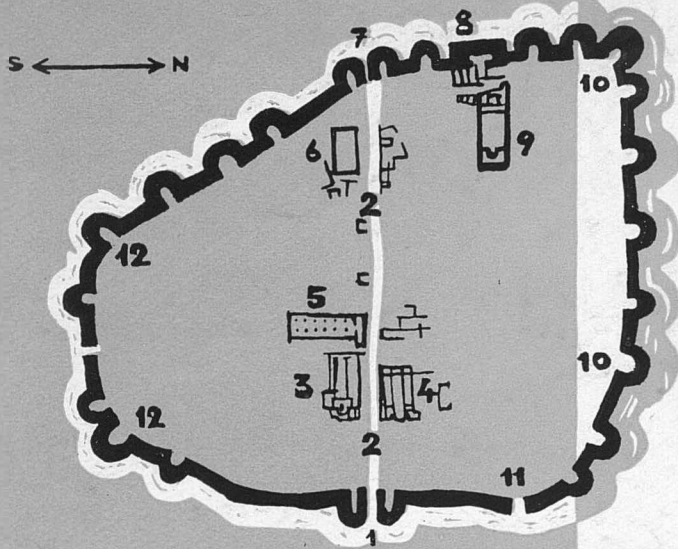
12. *Zidul de incintă* de pe latura de sud, cu poartă, un bastion pe colț și turnuri.

Importantul centru arheologic de la Adamclisi este plasat într-o regiune pitorească și drumul ușor de acces care îl leagă de Constanța, face ca astăzi să fie tot mai mult vizitat.

Atenția pe care partidul și guvernul o acordă vestigiilor trecutului, dând largi posibilități pentru cercetări științifice și amenajări muzeistice, face ca ruinele de la Adamclisi să constituie un important centru turistic, a cărui dezvoltare și popularitate crește neîncetat.

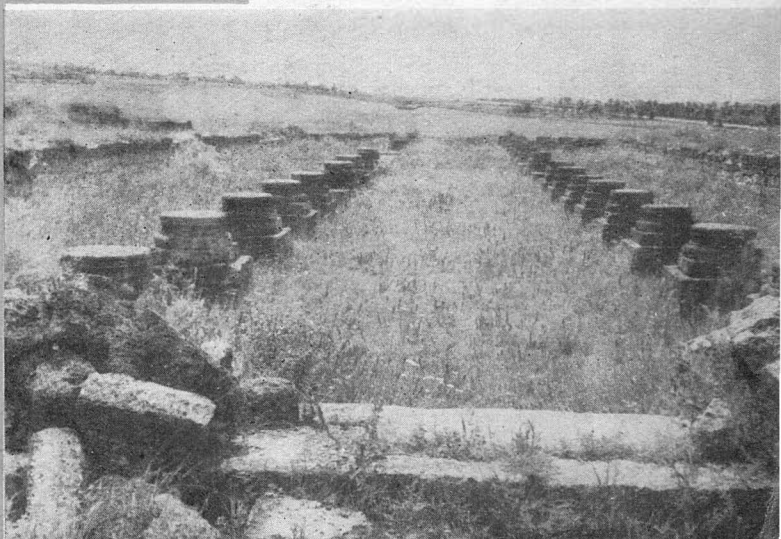
Metopă reprezentînd o scenă de luptă

Planul municipiului Tropaei Traiani
cu obiectivele arheologice descoperite
până acum. (Numerele de pe plan
corespund celor din text)

Ruinele Basilicii Forensis din cetate

Donatbe
A. Lăpusan
1 leu